

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет

Кафедра географії України

Володимир ПАСЬКО
«30» вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕКРЕАЦІЙНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: СТРУКТУРА, СИСТЕМА
НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ**

для студентів

галузь знань 10 - Природничі науки

спеціальність 106 - Географія

освітній рівень Магістр

освітня програма Географія рекреації та туризму

вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна

Навчальний рік 2022/2023

Семестр 1

Кількість кредитів ECTS 5

Мова викладання, навчання
та оцінювання українська

Форма заключного контролю ЗАЛІК

Викладачі: *Гайдай Сергій Вікторович*, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України

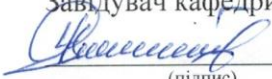
Пролонговано: на 20²³/20²⁴-н.р. *Володимир Пасько* «29 08» 20²³ р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

на 20---/20---н.р. () «_» 20__ р.
(підпис) (ПІБ) (дата)

КИЇВ – 2022

Розробник(и): **Гайдай Сергій Вікторович**, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України

ЗАТВЕРДЖЕНО
«26» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри географії України

(підпис) доцент Сергій УЛІГАНЕЦЬ

Протокол № 15 від «26» серпня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол №6 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (Наталія КОРОГОДА)

« 29 » серпня 2022 року

ВСТУП

1. Мета навчальної дисципліни – полягає у наданні студентам базових знань щодо структури, системи нормативного регулювання та моніторингу рекреаційного природокористування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Отримання освітнього ступеня бакалавр.
2. Знання теоретичних основ базових географічних та туризмознавчих теорій та концепцій.
3. Знання і розуміння основних просторово-часових закономірностей взаємозв'язків та відношень системи «людина - середовище».

3. Анотація навчальної дисципліни: дана навчальна дисципліна віднесена до групи освітньо-професійних дисциплін підготовки Магістра географії.

Навчальна дисципліна є невід'ємною частиною фахових знань в області методів, технологій та інноваційних підходів рекреаційної та туристської діяльності. Дана дисципліна інтегрує в собі знання з рекреаційного природокористування, готуючи студентів до подальшої фахової роботи в сфері туристсько-рекреаційної діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі): дана навчальна дисципліна направлена на досягнення студентами наступних знань, умінь та загальних та спеціальних компетентностей:

- здатності ухвалювати обґрунтовані рішення щодо рекреаційного природокористування (ЗК 4);

- здатності до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження рекреаційного природокористування (СК 1)

- здатності до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування (СК 2).

- здатності використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері рекреаційного природокористування (СК 3),

- здатності застосовувати міждисциплінарні дослідження під час аналізу рекреаційного природокористування (СК 7).

У разі, дистанційної форми навчання реалізація навчальних цілей курсу здійснюються із використанням електронних інструментів освіти, зокрема: Zoom, ресурсів Google (GoogleMeet/GoogleClass та ін.) та поштових сервісів у відповідності до встановленого режиму та розкладу дистанційного навчання. Контроль та оцінювання знань (під час дистанційної форми) відбувається також із використанням засобів он-лайн навчання (тести, контрольні та поточні завдання).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретико-методологічні основи рекреаційного природокористування	Лекційні та семінарські заняття,	Модульні контрольні роботи, залік	60
1.2.	Знати нормативно-правові основи рекреаційного природокористування			

1.3	Знати види рекреаційного природокористування, компоненти навколишнього природного середовища, на які відбувається вплив внаслідок рекреаційно-туристичної діяльності, а також наслідки такого впливу	самостійна робота		
1.4	Знати сучасну систему екологічного моніторингу			
2.1	Вміти охарактеризувати вплив рекреаційної діяльності на окремі компоненти навколишнього природного середовища	Семінарські заняття, самостійна робота	Семінарські заняття	5
2.2	Вміти запропонувати невиснажливі види рекреаційного природокористування в межах обраної території			5
2.3	Вміти оцінити систему моніторингу рекреаційного природокористування певної території			5
3	Представити результати аналізу рекреаційного природокористування обраної території. Комунікація при здійсненні пошуку інформації, даних та матеріалів для дослідження	Семінарські заняття, самостійна робота	Семінарські заняття	15
4	Розробити проєкт рекреаційного природокористування обраної території	Семінарські заняття, самостійна робота	Семінарські заняття	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	3	4
Програмні результати навчання										
P08 Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки та здійснювати комплексну оцінку та моніторинг природних, трудових ресурсів, прогнозувати розвиток географічних об'єктів і процесів, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.						+	+	+	+	+
P09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг, а також знати основні принципи організації та функціонування підприємств у сфері управління природокористуванням, трудовими ресурсами та господарською діяльністю, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.						+	+	+	+	+
P11 Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.	+	+	+	+	+	+				
P14. Формулювати наукові гіпотези, вміти виявляти та визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках досліджень, розробляти та управляти проєктами у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, зокрема, в галузі рекреації та туризму, рекреаційного природокористування.						+	+	+	+	+

Схема формування оцінки

рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами опитування, написання модульних контрольних робіт (МКР) та виконання підготовки до семінарів. Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування наналежному рівні така:

- **результати навчання – 1 (знання) – до 60%;**

- результати навчання – 2 (вміння) - до 15%;
- результати навчання – 3 (комунікація) - до 15%;
- результати навчання – 4 (автономність та відповідальність) - до 10%

7.1 Форми оцінювання студентів:

Заняття проводяться у вигляді лекцій та семінарських занять. Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, включаючи і самостійну роботу. Завершується дисципліна заліком.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні семінарських занять, опитуванні та виконанні тематичних контрольних робіт.

Організація оцінювання: опитування у тестовій та письмовій формі проводиться після завершення викладання кожної теми.

Тематичні контрольні роботи проводяться у тестовій формі. Студенти, які отримали за тематичну контрольну роботу меншу за мінімально передбачену кількість балів, перескладають її.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – 18 балів	Max. – 30 балів	Min. – 18 балів	Max. – 30 балів
Опитування	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10
Доповідь на семінарі	«2» x 5 = 10	«3» x 5 = 15	«2» x 5 = 10	«3» x 5 = 15
Тематична контрольна робота*	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5	«3» x 1 = 3	«5» x 1 = 5

«1» мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент.
 1 - мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань.
 * – усі модульні контрольні роботи (МКР) мають розрахунково-аналітичний характер

Умови допуску до заліку : рекомендований мінімум для допуску - 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі заліку, що проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

При простому розрахунку отримаємо:

	Тематична частина 1	Тематична частина 2	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2 Шкала відповідності

Зараховано	60-100
Не зараховано	0-59

8. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни

тема	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Вступ. Сутність та структура рекреаційного природокористування	2		4
2	Рекреаційне природокористування та його наслідки	18	10	70
3	Система нормативного регулювання рекреаційного природокористування	4	2	16
4	Система моніторингу рекреаційного природокористування	4	2	16
	всього	28	14	106

Загальний обсяг 150 год:

**лекцій - 28;
семінарських - 14;
самостійна робота - 106**

9. Рекомендовані джерела:

1. Барановський В.А. Екологічна географія і екологічна картографія. - К.: Фітосоціоцентр, 2001. - 252 с.
2. Білявський Г.О. Основи екології: Підручник для студ. вищих навч. закладів / Г.О. Білявський, Р.С. Фурдуй, І.Ю. Костіков. – 3-є вид. – Київ: Либідь, 2006. – 408с.
3. Бурдяня Б.Г. Навколишнє середовище та його охорона. – К.: Вища школа, 1993. – 226 с.
4. Водне господарство в Україні / Під ред. А.В.Яцика, В.М.Хорєва. – К.: Генеза, 2000. – 456 с.
5. Водний кодекс України. – 1995 р.
6. Гайдай С.В. Основи раціонального рекреаційного природокористування: Навчальний посібник. – К.: 2020. – 128 с.
7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. Пос.. - К.: Знання, КОО, 2002. - 203 с.
8. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник / За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. - К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. - 720 с.
9. Загальна гідрологія: підручник / В.К. Хільчевський, О.Г. Ободовський, В.В. Гребінь та ін. – К. Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 399 с.
10. Земельний Кодекс. – 2001 р.
11. Кодекс України про надра. – 1994 р.
12. Лісовий Кодекс України. – 1994 р.
13. Польовий А.М. Ґрунтознавство: підручник / А. М. Польовий, А. І. Гуцал, О. О.

- Дронова; МОН України; Одес. держ. еколог. ун-т. Одеса: Екологія, 2013. 668 с.
14. Пригара О. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення // Актуальні питання гуманітарних наук, Вип. 8. 2014. - С. 404-408.
 15. Про охорону атмосферного повітря: Закон України – 1992 р.
 16. Про охорону земель: Закон України, N 962-IV від 19 червня 2003 року.
 17. Про погодження надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2011 р. N 147-р.
 18. Про погодження надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 вересня 2011 р. N 895-р.
 19. Про природно-заповідний фонд: Закон України. – 1992 р.
 20. Про рослинний світ: Закон України. 2001 р.
 21. Про тваринний світ: Закон України. – 2002 р.
 22. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
 23. The World Conservation Union. 2014. IUCN Red List of Threatened Species, 2014.3. Summary Statistics for Globally Threatened Species. Table 1: Numbers of threatened species by major groups of organisms (1996—2014).
 24. Коробейникова Я.С. Екологічні проблеми територій туристичних дестинацій. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/73907682.pdf>.
 25. Рослини України. URL: <http://roslunu.com.ua>.